

MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
Bogdan Zdrojewski

Warszawa, dnia 26 października 2009 r.

DDK/ 3305/09/KM/JS

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Senatorski Biuro Marszałka,

w związku z oświadczeniem Pani Senator Janiny Fetlińskiej oraz Pana Senatora Tadeusza Gruszki, złożone na 41. posiedzeniu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 października 2009 r., dotyczącym Biblioteki Litewskiej Akademii Nauk (BPS/DSK-043-1993/09), uprzejmie proszę Pana Marszałka o przyjęcie stanowiska Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w tej sprawie.

Pragnę poinformować, iż sprawa planów rządowych czynników litewskich wobec zbiorów Biblioteki jest Ministerstwu znana od sierpnia br. Zachowanie integralności Biblioteki jest sprawą niezwykle istotną dla naszego dziedzictwa kulturowego ze względu na fakt, że najstarsze i najcenniejsze jej zasoby, to m.in. zbiory działającej do 1939 r. Państwowej Biblioteki im. Eustachego i Emilii Wróblewskich, Biblioteki Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie, bibliotek polskich dworów z Wileńszczyzny oraz Litwy zabezpieczanych podczas II wojny oraz wielu innych polskich kolekcji. Stały się one podstawą utworzonej po zakończeniu wojny Biblioteki Litewskiej Akademii Nauk. Pod względem badań szeroko rozumianych badań lituanistycznych oraz przeszłości ziem wchodzących niegdyś w skład Wielkiego Księstwa Litewskiego stanowią one obecnie najbogatszą kolekcję na świecie oraz są niezwykle ważne dla dziedzictwa historycznego i kulturowego narodów od stuleci tam zamieszkujących, w tym przede wszystkim dla Litwinów i Polaków. Tym bardziej wzbudził zdumienie fakt, że taki pomysł w ogóle mógł zaistnieć. Względy te powodują, że MKiDN uczestniczy w działaniach zapobiegających jego

realizacji, chociaż Ministerstwo Oświaty Litwy nie jest naszym bezpośrednim partnerem po Stronie litewskiej.

Sprawa Biblioteki Litewskiej Akademii Nauk została omówiona w trakcie VII posiedzenia Polsko-Litewskiej Grupy Ekspertów ds. Zachowania Dziedzictwa Kulturowego, które odbyło się 15 października br. w Polsce. Posiedzeniu przewodniczyli wiceministrowie kultury obu krajów z udziałem zespołów eksperckich, w skład których wchodziłi najlepsi specjaliści z obu państw.

W protokole posiedzenia temat ten został ujęty w punkcie 7. w następującym sformułowaniu: „*Strony rekomendują zachowanie niepodzielności zbiorów Biblioteki Litewskiej Akademii Nauk (w tym Biblioteki Wróblewskich)*”.

Zgodnie z informacją, przekazaną przez wiceministra kultury Litwy pana Donatasa Valančiauskasa, nie istnieje zagrożenie ani oficjalna propozycja rozproszenia zbiorów Litewskiej Akademii Nauk. Kwestia ewentualnego zamknięcia gmachu biblioteki i przekazania zbiorów innemu podmiotowi wypłynęła na Litwie w trakcie dyskusji sejmowych na temat projektów reformy administracji państwa. Wiceminister Valančiauskas zapewnia o całkowitym braku poparcia dla tego pomysłu w parlamencie litewskim. Kwestią tą są żywo zainteresowane również litewskie środowiska kulturalne i naukowe, m.in. Fundacji im. Adama Mickiewicza, na czele z panią prezes Grażyną Dremaitė. Apel Fundacji w tej sprawie zyskał przychylność Prezydenta Republiki Litewskiej.

Ze względu na fakt, że Biblioteka jest instytucją naukową, podległą litewskiemu Ministerstwu Oświaty, wskazane wydaje się także zainteresowanie tą sprawą Polskiej Akademii Nauk oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Należy jednak mieć na uwadze fakt, że jest to państwowa instytucja litewska i wszelkie decyzje dotyczące jej dalszego funkcjonowania i integralności zbiorów leżą wyłącznie w kompetencjach suwerennych władz Republiki Litewskiej.

Łączę wyrazy szacunku,

Z OP. MINISTERA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
WICEMINISTREK
Tomasz Mach

Tomasz Mach